

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ

ઓ.જે.અપીલ નં. ૮૩/૨૦૦૬

ઈન

દીવાની અરજી (ઓ.જે.) નં. ૮૭/૨૦૦૪

ઈન

એડમિરલ્ટી દાવો નં. ૧૦/૨૦૦૨

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.જી. ઉરાઈઝી

=====

૧ શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી
આપવામાં આવી શકે છે?

૨ પત્રકારને સંદર્ભ કરવામાં આવશે કે નહીં?

૩ શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની ઉચિત નકલ જોવા માંગે છે?

૪ શું આ કેસમાં ભારતનું બંધારણ, ૧૯૫૦ અથવા તે હેઠળ કરવામાં
આવેલા કોઈ આદેશના અર્થઘટને સંબંધિત કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર
પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે ?

=====

મેસર્સ ગુજરાત અંબુજા સિમેન્ટ્સ લિ.અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

પેસિફિક એકેડિયન શિપિંગ ઇન્ક. મોન્રોવિયા, લાઇબેરિયા અને

૨....પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ માટે શ્રી એ.એસ. વકીલ, એડવોકેટ

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ – ૩ માટે સિંધી એન્ડ કો. માટે શ્રી. ઉજ્જેશ શુક્લા, વકીલ

=====

કોરમ : માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.જી. ઉરાઈઝી

તારીખ : ૧૯/૦૩/૨૦૧૫

મૌખિક ચુકાદો

(દ્વારા : માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.એસ. ઝવેરી)

૧. આ અપીલ દ્વારા, અપીલકર્તા-મૂળ વાદીએ આ અદાલતના માનનીય એકલ ન્યાયાધીશે સિવિલ અરજી (ઓજે) નં. ૮૭ ઓફ ૨૦૦૪ માં તા. ૦૭.૦૭.૨૦૦૬ના રોજ પસાર કરેલા આદેશને પડકાર્યો છે, જેના દ્વારા માનનીય એકલ ન્યાયાધીશે ઉક્ત અરજી મંજૂર કરી હતી અને એડમિરલ્ટી દાવો નં. ૧૦ ઓફ ૨૦૦૨નું મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૩ સંબંધિત વાદપત્ર નામંજૂર કર્યું હતું.

૨. આ કેસના તથ્યો એવા છે કે અપીલકર્તા-મેસર્સ ગુજરાત અંબુજા સિમેન્ટ લિમિટેડે નુકસાનની વસૂલાત માટે પ્રતિવાદીઓ વિરુદ્ધ એડમિરલ્ટી દાવો નં. ૧૦ ઓફ ૨૦૦૨ દાખલ કર્યો છે. પ્રતિવાદી નં. ૧, ૨ અને ૩ ઉપરોક્ત દાવામાં હાજર થયા હતા અને તેમણે ૧૮.૧૦.૨૦૦૨ના રોજ તેમનું સંયુક્ત લેખિત જવાબ રજૂ કર્યો હતો. લેખિત જવાબમાં પ્રતિવાદી નં. ૩ એ એવો ઉદ્દેખ કર્યો હતો કે તે પ્રતિવાદી નં. ૨નો પ્રતિનિધિ છે અને દાવાપત્રમાં તેની વિરુદ્ધ કોઈ દાવો દાખલ કરવાનું કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. છતાં, અંદાજે દોઢ વર્ષ બાદ, પ્રતિવાદી નં. ૩ એ તેની વિરુદ્ધ દાવાપત્ર નામંજૂર કરવા માટે દીવાની

કાર્યવાહી સંહિતાના હુકમ ૭, નિયમ ૧૧ (એ) હેઠળ અરજી એ આધાર પર કરી કે દાવાપત્રમાં ઉક્ત પ્રતિવાદી નં. ૩ વિરુદ્ધ કોઈ દાવો દાખલ કરવાનું કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે તા. ૦૭.૦૭.૨૦૦૬ના પડકારિત આદેશ દ્વારા ઉપરોક્ત અરજી મંજૂર કરી હતી અને પ્રતિવાદી નં. ૩ અંગેનું દાવાપત્ર નામંજૂર કર્યું હતું. તેથી, આ અપીલ.

૩. શ્રી વકીલ, હાલના મૂળ વાદી-અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે નાગરિક પ્રક્રિયા સંહિતાના હુકમ ૭ નિયમ ૧૧ (એ) હેઠળની અરજી મંજૂર કરીને અને તેના આધાર પર વાદપત્ર નામંજૂર કરીને ભૂલ કરી છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે મૂળ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩-હાલના પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ વિરુદ્ધ કોઈ દાવો કરવામાં આવ્યો નથી, તેથી મૂળ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ વિરુદ્ધ કોઈ હુકમનામું પસાર કરવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી. તેથી, અરજી જાતે જ ગેરસમજ પર આધારિત હતી.

૩.૧. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા વધુમાં રજૂ કરવામાં આવે છે કે મૂળ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ અને ૨ કંપનીઓ છે અને પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩, પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ અને ૨નો એજન્ટ છે અને મુંબઈ ખાતે તેમનો વ્યવસાય ચલાવે છે, તેથી મૂળ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ને દાવામાં જોડવામાં આવ્યો હતો, કારણ કે અદાલત સમક્ષ તેની હાજરી જરૂરી હતી જેથી અદાલત દાવામાં સંકળાયેલા તમામ પ્રશ્નોનો અસરકારક અને સંપૂર્ણ રીતે નિર્ણય કરી શકે અને તેમનું નિરાકરણ કરી શકે.

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલનો વધુ દાવો એવો છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે આ હકીકતની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે કે સી.પી.સી.ના આદેશ ૭ નિયમ-૧૧ હેઠળ ઓ.જે.સી.એ. સ્વયં જ જાળવવા યોગ્ય નહોતું.

૩.૨. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલની વધુ દલીલ એવી છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે એ હકીકતનું મૂલવણું ન કરીને ભૂલ કરી છે કે દાવામાં પ્રતિવાદી નં. ૩ એ પોતાનું લેખિત નિવેદન દાખલ કર્યું હતું, જેમાં મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૩ એ તે યોગ્ય અને/અથવા આવશ્યક પક્ષકાર નથી એવી કોઈ આપત્તિ લીધી નથી. તેથી, વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે મૂળ પ્રતિવાદી નં. ૩ સામેનું વાદપત્ર નામંજૂર કરીને ભૂલ કરી છે.

૩.૩. પોતાની દલીલના સમર્થનમાં, અપીલકર્તાઓ તરફે વિદ્વાન વકીલે ગુનેન્દ્ર કુમાર દાસ વિ. દુરા સ્ટીમશિપ લિ. અને અન્યના કેસમાં કલકત્તા વડી અદાલતના નિર્ણયો પર આધાર મૂક્યો, જેનો ઉલ્લેખ એ.આઈ.આર. ૧૯૮૯ (કલકત્તા), પાનું- ૩૯૮ માં આવેલ છે, ખાસ કરીને ઉક્ત નિર્ણયના પરિચ્છેદ ક્રમાંક ૫ પર, જે નીચે મુજબ છે:-

૫. પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨ ની પ્રાર્થનાનો વિરોધ કરવા માટે વાદી તરફે કોઈ હાજર નથી. આ દાવામાં, વાદીએ અરજપત્રકના પરિચ્છેદ ૧૮ માં એવો આક્ષેપ કરીને પ્રતિવાદીને પક્ષકાર બનાવ્યો છે કે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨ ને એ માટે પક્ષકાર બનાવવામાં આવ્યો છે જેથી

દાવો પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨ ની હાજરીમાં સાંભળવામાં આવી શકે અને વાદીએ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨ વિરુદ્ધ કોઈ રાહત માગી નથી. દીવાની પ્રક્રિયા સંહિતાના આદેશ ૧ નિયમ ૩ ની જોગવાઈઓ પરિપૂર્ણ છે. કોઈ પક્ષકાર આદેશ ૧ નિયમ ૩ દીવાની પ્રક્રિયા સંહિતાની વ્યાપ્તિમાં ન આવતો હોવા છતાં તેને પ્રતિવાદી બનાવવામાં આવી શકે છે. જ્યાં બધા વાદીઓ પોતાને વાદી તરીકે જોડાવવા ઇચ્છુક ન હોય, ત્યાં જે વાદીઓ જોડાવા ઇચ્છુક ન હોય તેમને પ્રતિવાદી બનાવવામાં આવી શકે અને બાકીના વાદીઓ દાવો દાખલ કરીને પોતાના માટે તેમજ તે અન્ય પક્ષકાર માટે, જેને પ્રતિવાદી તરીકે જોડવામાં આવ્યો હોય, રાહત માગી શકે, જેને સામાન્ય રીતે પ્રોફોર્મા પ્રતિવાદી તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. કોઈ વ્યક્તિ આવશ્યક પક્ષકાર ન હોવા છતાં તેને દાવામાં પ્રતિવાદી બનાવવાના વિવિધ કારણો હોઈ શકે. મેં શ્રી મિત્રા દ્વારા ઉલ્લેખિત ચુકાદાનો સાવચેતીપૂર્વક વિચાર કર્યો છે અને હું ઠરાવું છું કે ઉક્ત ચુકાદો હાલના કેસમાં લાગુ પડતો નથી. કારણ કે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨ વિરુદ્ધ કોઈ રાહત માગવામાં આવી નથી, તેથી પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨ વિરુદ્ધ કોઈ કાર્યવાહીનું કારણ ઊભું થાય છે એવો પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી અને દીવાની પ્રક્રિયા સંહિતાના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળની વર્તમાન અરજી કાયદેસર રીતે ચલાવી શકાય તેવી નથી. અરજી નિષ્ફળ જાય છે.

૩.૪. અપીલકર્તા તરફના વિદ્વાન વકીલે તેમના વાદના સમર્થનમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નીચેના નિર્ણયો પર પણ આધાર રાખ્યો હતો:

(૧) જુગરાજ સિંહ વિ. જસવંત સિંહના કેસમાં, જે એ.આઈ.આર. ૧૯૭૧ એસ.સી., ૭૬૧ માં અહેવાલિત છે, ખાસ કરીને ઉક્ત નિર્ણયના ફક્ત ક્રમાંક ૧૨ માં, જે નીચે મુજબ છે:—

“૧૨. વધુમાં, આ ગીરવે લેનારાઓ તરફે સ્પષ્ટપણે ગુણરહિત દાવો છે. આખરે તેઓ ગીરવે લેનારાઓ છે અને મૂળ ગીરવેદારના પુત્ર એવા વ્યક્તિએ તેમને મુક્તિનો પ્રસ્તાવ કર્યો છે, જેણે ગીરવો મુક્ત કરાવવા માટે મુક્તિ અધિનિયમના ત્વરિત ઉપાયનો આશ્રય લીધો છે. આ ગીરવો ઈ.સ. ૧૯૨૩માં ઘણાં પહેલાં થયો હતો અને હાલ અમે ઈ.સ. ૧૯૭૦ના વર્ષમાં છીએ. સ્પષ્ટ છે કે વર્ષો દરમિયાન આ મિલકતના મૂલ્યમાં નોંધપાત્ર વધારો થયો જ હશે. ગીરવે લેનારાઓનો આશય એ છે કે ગીરવેદારો તેને મુક્ત કરાવવા પ્રયત્ન કરે છે ત્યારે તેમના માર્ગમાં તકનિકી વાંધાઓ ઉભા કરીને તેઓ જેટલો સમય શક્ય હોય તેટલો સમય આ મિલકત પોતાની પાસે જ રાખે. વધુમાં, ફરીથી, આ કેસમાં અપીલકર્તાઓએ વાદીઓ તરીકે વર્નન સેઠ છોટિયાથી હસ્તાંતર મેળવનારાઓને પક્ષકાર બનાવ્યા, પરંતુ મૂળ ગીરવેદારના પુત્ર વર્નન સેઠ છોટિયાને પક્ષકાર બનાવવા માટે કોઈ પ્રયત્ન કર્યો નહોતો. અદાલત સમક્ષ બધા પક્ષકારો હાજર હોય ત્યારે જ દાવો યોગ્ય રીતે રચી શકાય. અમારા મત મુજબ, ભલે વર્નન સેઠ છોટિયા આવશ્યક પક્ષકાર ન હોય, તો પણ ઓછામાં ઓછો તે યોગ્ય પક્ષકાર તો હતો જ. જો તેને અદાલત સમક્ષ લાવવામાં આવ્યો હોત, તો તેણે દસ્તાવેજનું અમલીકરણ કરવાની સત્તા આપી હતી કે નહીં તે બાબત અમને તેની પાસેથી જાણી શકાત, અને તે ફરીથી તેની પુષ્ટિ કરીને સરદાર ચાવલાના કૃત્યને અપનાવી પણ શક્યો

હોત. દાવો યોગ્ય રીતે રચાયેલો નહોતો. આ બધા કારણોસર, અપીલમાં કોઈ ગુણ નથી અને તે નિષ્ફળ જાય છે, અને ખર્ચ સાથે ફગાવી દેવામાં આવશે.” (ભારપૂર્વક દર્શાવેલ)

(૨) રમેશ હિરાચંદ કુન્દામલ વિ. ગ્રેટર બોમ્બે મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અને અન્યના કેસમાં, જે ૧૯૯૨ (૨) એસ.સી.સી. પરજ માં અહેવાલિત છે, ખાસ કરીને પરિચ્છેદ ક્રમાંક ૫, ૬ અને ૭, જે નીચે મુજબ છે:—

૫. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે અદાલત વાદીની ઇચ્છાના વિરુદ્ધ પક્ષકારોની ઉમેરણી કરવાનો નિર્દેશ આપી શકતી નથી, કારણ કે જેને સામે તે કોઈ રાહત માગતો નથી એવી વ્યક્તિ સામે કાર્યવાહી કરવા માટે તેને મજબૂર કરી શકાય નહીં. વાદી નિઃસંદેહ વિવાદનો અધિકારી છે અને તે જ દાવામાં દરેક સંભવિત વિરોધી દાવેદાર સામે દાવો કરવા માટે બંધાયેલો નથી. તે પોતાની ઇચ્છા મુજબ માત્ર એવી જ વ્યક્તિઓને પ્રતિવાદી તરીકે પક્ષકાર બનાવી શકે છે જેમની સામે તે કાર્યવાહી કરવી ઇચ્છે છે, જોકે ઓર્ડર ૧ નિયમ ૩ મુજબ, દાવાઓની બહુલતા અને અનાવશ્યક ખર્ચ ટાળવા માટે, જેમની સામે રાહતનો અધિકાર અસ્તિત્વમાં હોવાનું આક્ષેપિત કરવામાં આવ્યું હોય એવી બધી વ્યક્તિઓને પ્રતિવાદી તરીકે જોડવામાં આવી શકે છે. તેમ છતાં, અદાલત દાવાની કોઈપણ અવસ્થાએ પક્ષકારોની ઉમેરણી કરવાનો નિર્દેશ આપી શકે છે. કોઈ પક્ષકારને પ્રતિવાદી તરીકે તેવા સંજોગોમાં પણ જોડવામાં આવી શકે છે કે જ્યારે વાદી એવું માનતો ન હોય કે તેની સામે તેને કોઈ દાવાનો આધાર છે. નિયમ ૧૦ ખાસ કરીને જોગવાઈ કરે છે કે દાવાની કોઈપણ અવસ્થાએ અદાલત માટે

આવશ્યક પક્ષકાર અથવા એવો વ્યક્તિ, જેની અદાલત સમક્ષ હાજરી દાવામાં સંકળાયેલા તમામ પ્રશ્નો પર અસરકારક અને સંપૂર્ણ રીતે નિર્ણય કરવા તથા તેમનો નિકાલ કરવા માટે જરૂરી હોઈ શકે, તેને ઉમેરવું અદાલત માટે ખુલ્લું છે.

૬. નિયમ ૧૦ ના ઉપનિયમ (૨) દ્વારા અદાલતને પક્ષકારોની ખામીના દરેક મામલામાં ઉપાય કરવા માટે વ્યાપક વિવેકાધિકાર આપવામાં આવ્યો છે અને જરૂરી પક્ષકારોને નોંધ પર લાવવા બાબતે વાદીની નિષ્ક્રિયતાથી તે પ્રભાવિત થતો નથી. કોઈ પક્ષકારને પક્ષકાર તરીકે જોડવાની બાબતનો નિર્ણય હુકમ ૧ નિયમ ૧૦ ની કસોટી પર કરવો પડે છે, જેમાં એવી જ જોગવાઈ છે કે માત્ર આવશ્યક પક્ષકાર અથવા યોગ્ય પક્ષકારને જ ઉમેરવામાં આવી શકે. આવશ્યક પક્ષકાર એવો હોય છે કે જેના વિના કોઈ આદેશ અસરકારક રીતે કરી શકાય નહીં. યોગ્ય પક્ષકાર એવો હોય છે કે જેના અભાવે અસરકારક આદેશ કરી શકાય, પરંતુ કાર્યવાહી દરમિયાન ઉદ્ભવેલા પ્રશ્નો સંપૂર્ણ અને અંતિમ નિર્ણય કરવા માટે તેની હાજરી આવશ્યક હોય છે. પક્ષકારોને ઉમેરવાની બાબત સામાન્ય રીતે અદાલતના પ્રારંભિક અધિકારક્ષેત્રનો પ્રશ્ન નથી, પરંતુ તે ન્યાયિક વિવેકાધિકારનો પ્રશ્ન છે, જેનો ઉપયોગ કોઈ નિશ્ચિત મામલાના તમામ તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં રાખીને કરવો પડે છે.

૭. પ્રતિવાદીઓ આ સ્થિતિનો ગંભીરતાપૂર્વક વિવાદ કરતા નથી કે પ્રતિવાદી ૨ દાવામાં એ અર્થમાં આવશ્યક પક્ષકાર નથી કે તેમની હાજરી વિના અસરકારક આદેશ પસાર કરી શકાય નહીં. છતાં, તેઓ આ દૃષ્ટિકોણને સમર્થન આપે છે કે પ્રતિવાદી ૨ યોગ્ય

પક્ષકાર છે, જેના હાજર રહેવું વિવાદના સંપૂર્ણ નિરાકરણ માટે આવશ્યક છે. નિયમની સ્પષ્ટ ભાષાને ધ્યાનમાં લેતાં, અપીલકર્તા માટે એવો દાવો કરવો ખુલ્લો નથી કે કોઈ વ્યક્તિને પ્રતિવાદી તરીકે ઉમેરવામાં આવી શકે નહીં, ભલે તેવા કેસમાં તેની હાજરી અદાલતને મુદ્દાનો અસરકારક રીતે નિર્ણય કરવા સક્ષમ બનાવવા માટે આવશ્યક હોય.”

(૩) યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા અને અન્ય વિ. ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ, ઉધમપુર અને અન્ય, જેનો અહેવાલ ૧૯૯૪ (૪) એસ.સી.સી., પાનું ૭૩૭ માં પ્રકાશિત થયો છે, વિશેષરૂપે પરિચ્છેદ ક્રમાંક ૭ અને ૮, જે નીચે મુજબ છે:—

૭. તેથી, આગળનો પ્રશ્ન એ છે કે શું અપીલકર્તાઓને અધિનિયમની કલમ ૮(૩) હેઠળ સક્ષમ સત્તાધિકારીએ નિર્ધારિત કરેલ વળતર સામે વાંધો ઉઠાવવાનો અધિકારસ્થાન છે કે નહીં. અધિનિયમની કલમ ૨(ડી) માં નીચે મુજબ વ્યાખ્યા આપવામાં આવી છે:

હિતસંબંધિત વ્યક્તિ' અભિવ્યક્તિમાં આ અધિનિયમ હેઠળ જમીનના અધિગ્રહણના કારણે આપવાના વળતરમાં હિતનો દાવો કરતી તમામ વ્યક્તિઓનો સમાવેશ થાય છે; અને જો કોઈ વ્યક્તિને જમીનને અસર કરતી સુખાધિકારમાં

હિત હોય, તો તે વ્યક્તિને જમીનમાં હિતસંબંધિત માનવામાં આવશે.

આ મુદ્દો હવે વધુ વિવાદાસ્પદ રહ્યો નથી. કેન્દ્રીય અધિનિયમમાં "રસ ધરાવતી વ્યક્તિ" ની સમાન વિષયવસ્તુ ધરાવતી વ્યાખ્યાનો વિચાર કરતાં આ અદાલતે હિમાલયન ટાઇલ્સ એન્ડ માર્બલ્સ જ્જ (પી) લિમિટેડ વિ. ફ્રાન્સિસ વિક્ટર કાઉન્ટિન્હો૧ માં આ મુજબ નિર્ધારિત કર્યું હતું: (એસ.સી.આર. પૃષ્ઠ ૨૪૨-૪૩: એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૨૨૮-૨૯, અનુચ્છેદ ૧૩-૧૪)

એકમાત્ર એવો કેસ, જેમાં વિપરીત અભિપ્રાય સ્વીકારવામાં આવ્યો હોય તેમ જણાય છે, તે ઓરિસ્સા વડી અદાલતના વિભાગીય ખંડપીઠના સ્ટેટ ઓફ ઓરિસ્સા વિ. અમરેન્દ્ર પ્રતિપ સિંહર કેસનો નિર્ણય છે, જેમાં વડી અદાલતે એવું ઠરાવ્યું હતું કે 'રસ ધરાવતી વ્યક્તિ' શબ્દપ્રયોગમાં સ્થાનિક સત્તામંડળ અથવા એવી કંપનીનો સમાવેશ થતો નથી, જેના વતી રાજ્ય દ્વારા અધિગ્રહણ કરવામાં આવે છે. તે જ સમયે, સ્પષ્ટપણે એવું પણ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે કલેક્ટર અથવા અદાલત સમક્ષ ચાલતી કોઈપણ

કાર્યવાહીમાં કંપનીને હાજર રહેવા અને વળતરની રકમ નક્કી કરવાના હેતુસર પુરાવા રજૂ કરવા માટે મુક્તતા હતી.

અતે, ન્યાયિક મતનું પ્રાબલ્ય એવો અભિપ્રાય સમર્થન કરતું જણાય છે કે ‘હિતસંબંધી વ્યક્તિ’ ની વ્યાખ્યાનું ઉદાર અર્થઘટન કરવું જોઈએ જેથી તેમાં એવી સંસ્થા, સ્થાનિક સત્તામંડળ અથવા કંપનીનો સમાવેશ થાય, જેના હિતાર્થે જમીન હસ્તગત કરવામાં આવે છે અને જે કરાર હેઠળ વળતર ચૂકવવા બંધાયેલ હોય છે. અમારા મત મુજબ, આ અભિપ્રાય સમતા, ન્યાય અને સદ્અંતઃકરણના સિદ્ધાંતો સાથે સુસંગત છે. જેના હિતાર્થે જમીન હસ્તગત કરવામાં આવે છે અને જેને વળતર ચૂકવવાનું છે, તેને હિતસંબંધી વ્યક્તિ નથી એવું કેવી રીતે કહી શકાય, ભલે તેમાં તેનો હિત અત્યંત મહત્વપૂર્ણ હોય? ઉદાહરણરૂપે, જમીન હસ્તગત કરવાની કાર્યવાહી અમાન્ય ઠરાવવામાં આવી શકે અને તે રીતે સંબંધિત વ્યક્તિને તેને આપવાનો જે લાભ પ્રસ્તાવિત હતો તેમાંથી સંપૂર્ણપણે વંચિત કરવામાં આવે.

તે જ રીતે, જો એવા વ્યક્તિને કલેક્ટર અથવા અદાલત દ્વારા સાંભળવામાં ન આવે, તો તેને અત્યંત ભારે વળતર ચૂકવવું પડી શકે, જ્યારે જો તેને અદાલત સમક્ષ હાજર થવાની મંજૂરી આપવામાં

આવે, તો તે જમીનની પ્રકૃતિ અને વ્યાપને ધ્યાનમાં રાખતાં, વળતર અતિશય ભારે હતું તે બાબતે અદાલતને સંતોષ આપી શક્યો હોત. તેથી, ઓડિશા વડી અદાલત અથવા કલકત્તા વડી અદાલતે લીધેલા આ દૃષ્ટિકોણ સાથે કે કંપની, સ્થાનિક સત્તા અથવા જેના હિતાર્થે જમીન હસ્તગત કરવામાં આવે છે તે વ્યક્તિ હિતસંબંધિત વ્યક્તિ નથી, અમે સહમત થઈ શકતા નથી. અમને સંતોષ છે કે એવો વ્યક્તિ મિલ્કતના હક અંગે તેમજ તે બદલ ચૂકવવાના વળતર અંગે બંને બાબતોમાં મૂળભૂત રીતે હિતસંબંધિત છે, કારણ કે આ બંને પરિબળો તેના ભાવિ નિર્વાહકમને અસર કરે છે અને જો તેનો નિર્ણય તેના વિરોધમાં થાય, તો તેના અધિકારોને ગંભીર રીતે હાનિ પહોંચાડે છે. વધુમાં, ઉપર ઉલ્લેખિત આ અદાલતના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે ઠરાવીએ છીએ કે અપીલકર્તા નિઃસંદેહ તે અર્થમાં હિતસંબંધિત વ્યક્તિ હતો જેનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે

અધિનિયમની કલમ ૧૮(૧). તેથી, અપીલકર્તાને પીઠ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરવાનો અધિકારસ્થાન ન હતું તે આધાર પર અપીલકર્તાની અપીલ ફગાવી દેવામાં વડી અદાલતે ભૂલ કરી હતી."

૮. આ દષ્ટિકોણ નીલાગંગાબાઈ વિ. કર્ણાટક રાજ્ય ૩; કૃષિ ઉપજ મંડી સમિતિ વિ. અશોક સિન્ધા ૧૪; યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. શેર સિંહ ૫ અને બિહાર સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ વિ. બિહાર રાજ્ય ૬ માં પુનરોચ્ચારિત કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી હવે કાયદો સુસ્થાપિત છે કે માંગણી કરનાર સત્તાધિકારી હિતધારક વ્યક્તિ છે, કારણ કે તે પોતાના વતી સંપાદિત કરાયેલ જમીનની યોગ્ય અને ન્યાયસંગત બજારકિંમત અથવા વળતર નક્કી કરવામાં રસ ધરાવે છે, તેમજ સંપાદિત થતી જમીનનો વાસ્તવિક વિસ્તાર શું છે અને તે બોજામુક્ત છે કે નહીં તે જોવામાં પણ તેને હિત છે. સ્થાનિક અધિકારીઓની કાર્યવાહી દરમિયાનની ભાગીદારીનો હેતુ માત્ર એટલો જ નથી કે તેઓની હાજરીમાં જરૂરી અને સંબંધિત પુરાવા રજૂ કરીને યોગ્ય અને ન્યાયસંગત બજારકિંમત અથવા વળતરનું નિર્ધારણ કરી શકાય, પરંતુ સંપાદિત થયેલી જમીન પર માન્ય માલિકી પણ પ્રાપ્ત થઈ શકે, જેથી જમીન સંપાદન અધિકારી અને અદાલત જમીનોની ન્યાયસંગત અને યોગ્ય બજારકિંમત નક્કી કરે. તેથી, તે સ્પષ્ટ છે કે અપીલકર્તા નાગરિક પ્રક્રિયા સંહિતાના આદેશ ૧ નિયમ ૧૦ હેઠળ યોગ્ય અને આવશ્યક પક્ષકાર છે. તે અધિનિયમની કલમ ૨(ડી) હેઠળ પણ હિતધારક વ્યક્તિ છે. અનુસંધાને, વડી અદાલતનો એ દષ્ટિકોણ કે અપીલકર્તાઓ

હિતધારક વ્યક્તિઓ નથી, સ્પષ્ટપણે ગેરકાયદેસર છે. તે અનુસંધાને રદ કરવામાં આવે છે.

(૪) મેસર્સ અલીજી મોનોજી એન્ડ કો. વિ. લાલજી માવજી અને અન્યના કેસમાં, જેનો અહેવાલ એ.આઈ.આર. ૧૯૯૭ એસ.સી. ૬૪ માં પ્રસિદ્ધ થયેલો છે, ખાસ કરીને પરિષ્કેદ નં. ૫, જે નીચે મુજબ હતો:—

૫. વિવાદ હવે ફરીથી અનિર્ણિત રહેલો મુદ્દો નથી. આ અદાલતના નિર્ણયોનું અનુસરણ કરતી શ્રેણી દ્વારા આ કાયદેસર રીતે સ્થિર થયું છે કે જ્યાં વિવાદના સંપૂર્ણ અને અસરકારક નિરાકરણ માટે પ્રતિવાદીની હાજરી આવશ્યક હોય, ભલે તેની સામે કોઈ રાહત માંગી ન હોય, તો તે યોગ્ય પક્ષકાર ગણાય છે. આવશ્યક પક્ષકાર તે છે કે જેના વિના વિવાદનું અસરકારક અને પૂર્ણ નિરાકરણ થઈ શકતું નથી અને કોઈ રાહત મંજૂર કરી શકાતી નથી. પ્રશ્ન એ છે : શું મહાનગરપાલિકા સામે ભાડે આપવામાં આવેલી ઇમારતના ધ્વંસને રોકવા માટે કાયમી મનાઈદુકમની દાવામાં માલિક આવશ્યક અથવા યોગ્ય પક્ષકાર છે? કલમ ૩૫૧ હેઠળ નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી તે ધ્વંસ પૂર્વેની ભાડે આપવામાં આવેલી ઇમારતમાં માલિકનો સીધો અને મહત્વપૂર્ણ હિત છે. તેના ધ્વંસ થવાની ઘટનામાં તેના હકો પર નોંધપાત્ર અસર પડશે. ભાડુઆત અથવા

પરવાનાધારકને આપવામાં આવેલી મિલકતમાં તેનો હક, માલિકીહક અને હિત જોખમમાં મુકાઈ જશે. શક્ય છે કે જે બાંધકામને મહાનગરપાલિકા ધ્વંસ કરવા માગે છે તે માલિક અથવા ભાડેદાતા ની સંમતિથી કે વિના સંમતિથી કરવામાં આવ્યું હોય. પરંતુ એવો ધ્વંસ નિઃસંદેહ રીતે માલિકના મિલકત સંબંધિત હક, માલિકીહક અને હિતને નોંધપાત્ર અસર કરશે. આ પરિસ્થિતિઓમાં, ભલે મહાનગરપાલિકાને ઈમારતનો ધ્વંસ કરવાથી રોકવા માટે કાયમી મનાઈહુકમની રાહત મહાનગરપાલિકા સામે માંગી હોય, માલિક અનિવાર્ય રીતે યોગ્ય પક્ષકાર છે. આવી પરિસ્થિતિમાં વ્યાપારી હિતનો પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી. રમેશ હિરાચંદ કુન્દનમલના કેસમાં (૧૯૯૨) એ.આઈ.આર. એસ.સી.ડબ્લ્યુ. ૯૪૬ (ઉપરોક્ત), આ અદાલતે ચુકાદાના પરિષ્કેદ ૧૮ માં નિર્દેશ કર્યો હતો કે નોટિસ માળખા સાથે સંબંધિત ન હતી પરંતુ બે જંગમ ચીજવસ્તુઓ સાથે સંબંધિત હતી. માલિક પાસેથી મૂળ ભાડાપટ્ટાધારકને તે મિલકતમાં કોઈ સીધો હિત ન હતો. આવી પરિસ્થિતિમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે બીજા પ્રતિવાદીને વાદવિવાદના વિષયમાં કોઈ સીધો હિત નથી અને તેને પક્ષકાર તરીકે ઉમેરવાથી અપીલકર્તાને ગંભીર નુકસાન થશે તથા નવા કાર્યકારણની બદલી અથવા ઉમેરો થશે, જેનાથી નિરાકરણ અને સમાધાન માટે જે મુદ્દાનો નિર્ણય કરવો આવશ્યક હતો તે

મુદ્દો વધુ વિસ્તરશે. શ્રી નરીમને દર્શાવ્યા મુજબ, એ સાચું છે કે પરિણેદ ૧૪ માં આ અદાલતે તે કેસમાં નિર્દેશ કર્યો હતો કે કોઈ વ્યક્તિને આવશ્યક પક્ષકાર બનાવે છે તે માત્ર એટલું નથી કે તેની પાસે સંકળાયેલા કેટલાક પ્રશ્નો અંગે સંબંધિત પુરાવા આપવાના હોય; તે હકીકત તેને માત્ર આવશ્યક સાક્ષી બનાવે છે. માત્ર એટલું પણ પૂરતું નથી કે તેને સંકળાયેલા કોઈ પ્રશ્નના યોગ્ય ઉકેલમાં હિત છે અને તે સંબંધિત દલીલો રજૂ કરી શકે છે. કોઈ વ્યક્તિને કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર બનાવવાનું આવશ્યક બનાવે છે તે એકમાત્ર કારણ એ છે કે તે કાર્યવાહી ના પરિણામથી બંધાયેલો હોવો જોઈએ અને તેથી જે પ્રશ્નનું નિરાકરણ કરવાનું છે તે એવો પ્રશ્ન હોવો જોઈએ કે જેમાં તે પક્ષકાર ન હોય તો અસરકારક અને સંપૂર્ણ રીતે નિરાકરણ થઈ ન શકે. નિયમના વ્યાપક અર્થઘટનના આધારે સીધા હિત અથવા કાનૂની હિત અને વ્યાપારી હિત વચ્ચે રેખા આંકવામાં આવી છે. આ કેસના હેતુ માટે એ વિશાળ પ્રશ્નમાં જવું આવશ્યક નથી કે જ્યાં સાક્ષીને વ્યાપારી હિત હોય ત્યાં સાક્ષી યોગ્ય અને આવશ્યક પક્ષકાર બની શકે કે નહીં. ન્યુ રેડબન ટી કો. પ્રા. લિ. વિ. કુમકુમ મિતલ, (૧૯૯૪) ૧ એસ.સી.સી. ૪૦૨ માં, આ અદાલતે નિર્દેશ કર્યો હતો કે પ્રતિવાદી ૧૧, જેણે વડી અદાલતમાં વિશિષ્ટ અમલ માટે દાવો દાખલ કર્યો હતો, તે જે દાવામાં દાખલ થવા માગતો હતો તેમાં લંબિત મુદ્દામાં તેનો કોઈ

સીધો હિત ન હતો. આવી પરિસ્થિતિમાં આ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે દાવામાં સંકળાયેલ ભાડાપટ્ટા હિતમાં પ્રતિવાદી ૧૧ ન તો આવશ્યક હતો ન તો યોગ્ય પક્ષકાર. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા વિ. ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ, ઉધમપુર, (૧૯૯૪) ૪ એસ.સી.સી. ૭૩૭ માં, ભારત સંઘને, જેને અંતે વળતરની ચુકવણીનો ભાર સહન કરવો પડવાનો હતો, હસ્તગત કરાયેલ જમીન સંબંધે વળતર નિર્ધારિત કરવા માટે સિવિલ પ્રક્રિયા સંહિતા ના ઓર્ડર ૧ નિયમ ૧૦ હેઠળ આવશ્યક પક્ષકાર ગણવામાં આવ્યો હતો. બિહાર સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ વિ. સ્ટેટ ઓફ બિહાર, (૧૯૯૪) સપ્લ. (૩) એસ.સી.સી. ૭૪૩ માં, એ જ પ્રશ્ન ફરીથી પુનરોચ્ચારિત કરવામાં આવ્યો હતો અને એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ હિત ધરાવતી વ્યક્તિ હતી અને પ્રશ્નનો ઉત્તર એ રીતે આપવામાં આવ્યો હતો કે પ્રતિવાદી આવશ્યક પક્ષકાર હતો. (ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

(૫) ચર્ચ ઓફ કાઈસ્ટ ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ એન્ડ એજ્યુકેશનલ ચેરિટેબલ સોસાયટી, તેના ચેરમેન દ્વારા પ્રતિનિધિત, વિ. પોન્નિઅમ્મન એજ્યુકેશનલ ટ્રસ્ટ, તેના ચેરપર્સન / મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી દ્વારા પ્રતિનિધિત, જેનો અહેવાલ (૨૦૧૨) ૮ એસ.સી.સી. ૭૦૬ માં પ્રકાશિત થયો છે, ખાસ કરીને પરિષ્કેદ ક્રમાંક ૧૩ થી ૧૮, જે નીચે મુજબ વાંચાય છે:—

૧૩. દાવાપત્રમાં કરાયેલા કથનોની તપાસ કરતી વખતે, નીચલી અદાલતનું આ બંધનકારક કર્તવ્ય છે કે તે દાવો દાખલ કરવાનું કારણ માટેની સામગ્રી નિર્ધારિત કરે. દાવો દાખલ કરવાનું કારણ એ હકીકતોનો એવો સમૂહ છે, જે પર લાગુ પડતા કાયદા સાથે મળીને વાદીને પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ ઉપશમ મેળવવાનો અધિકાર આપે છે. વાદીને હુકમનામું મેળવવા સક્ષમ બનાવવા માટે જે દરેક હકીકત સાબિત કરવી આવશ્યક હોય તે સ્પષ્ટ શબ્દોમાં દર્શાવવી જોઈએ. “દાવો દાખલ કરવાનું કારણ” શબ્દોના અર્થનું નિર્ધારણ કરવું યોગ્ય છે. દાવો દાખલ કરવાનું કારણમાં પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવેલ કોઈક કૃત્યનો સમાવેશ થવો જ જોઈએ, કારણ કે આવા કૃત્યના અભાવે દાવો દાખલ કરવાનું કારણ કોઈ રીતે ઉદ્ભવી શકે નહીં.

૧૪. એ.બી.સી. લેમિનાર્ટ પ્રા. લિ. અને અન્ય વિ. એ.પી. એજન્સીઝ, સેલમ (૧૯૮૯) ૨ એસસીસી ૧૬૩ માં, આ અદાલતે “દાવો દાખલ કરવાનું કારણ” નો અર્થ નીચે મુજબ સ્પષ્ટ કર્યો હતો:

૧૨. દાવા માટેનો હકોત્પન્ન આધાર એવો દરેક તથ્યનો અર્થ દર્શાવે છે કે, જેનો ઇનકાર કરવામાં આવે તો, અદાલતનો ચુકાદો મેળવવાના પોતાના અધિકારને આધાર આપવા માટે વાદીને તે સાબિત કરવું આવશ્યક બને. અન્ય શબ્દોમાં, તે તથ્યોનો એવો સમૂહ છે કે જે, તેમને લાગુ પડતા કાયદા સાથે વાંચવામાં આવે ત્યારે, પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ રાહત મેળવવાનો અધિકાર વાદીને પ્રદાન કરે છે.

તેમાં પ્રતિવાદી દ્વારા કરાયેલ કોઈક કૃત્યનો સમાવેશ આવશ્યક છે, કારણ કે આવા કૃત્યના અભાવે દાવા માટેનો હકોત્પન્ન આધાર સંભવી શકતો નથી. તે ફક્ત જે અધિકારના ઉલ્લંઘન અંગે દાવો કરવામાં આવ્યો હોય તેના વાસ્તવિક ભંગ સુધી મર્યાદિત નથી, પરંતુ જેનાં આધારે તે સ્થાપિત થાય છે એવા તમામ મહત્વના તથ્યોનો તેમાં સમાવેશ થાય છે. આવા તથ્યોને સાબિત કરવા માટે જરૂરી પુરાવાનો તેમાં સમાવેશ થતો નથી, પરંતુ હુકમનામું મેળવવા સક્ષમ થવા માટે વાદીએ જે દરેક તથ્ય સાબિત કરવું આવશ્યક હોય તેનો તેમાં સમાવેશ થાય છે. જે કંઈ બાબત સાબિત ન થાય તો પ્રતિવાદીને તાત્કાલિક ચુકાદો મેળવવાનો અધિકાર પ્રાપ્ત થાય, તે દાવા માટેના હકોત્પન્ન આધારનો ભાગ હોવો જ જોઈએ. પરંતુ પ્રતિવાદી દ્વારા ઊભો કરવામાં આવનાર બચાવ સાથે તેનો કશી જ રીતે સંબંધ નથી, અને ન તો તે વાદી દ્વારા માંગી લેવાયેલી રાહતના સ્વરૂપ પર આધારિત છે.

૧૫. બ્લૂમ ડેકોર લિ. વિ. સુભાષ હિમતલાલ દેસાઈ અને અન્ય (૧૯૯૪) ૬ એસ.સી.સી. ૩૨૨ ના ચુકાદાનો ઉલ્લેખ કરવો ઉપયોગી છે, જેમાં આ અદાલતની ત્રણ ન્યાયાધીશોની પીઠે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું:

“૨૮. “દાવો દાખલ કરવાનું કારણ” થી એવો અર્થ થાય છે કે દરેક તે હકીકત, જેનો ઇનકાર કરવામાં આવે તો, અરજદારને અદાલતના ચુકાદા પર પોતાના અધિકારને સમર્થન આપવા માટે સાબિત કરવી આવશ્યક બને, (કુક વિ. ગિલ, ૧૮૭૩ એલ.આર.

ટ સી.પી. ૧૦૭). અન્ય શબ્દોમાં કહીએ તો, એવી હકીકતોનો સમૂહ, જેને દાવામાં સફળ થવા માટે અરજદારે સાબિત કરવી આવશ્યક હોય.”

રાહત મેળવવા માટે અરજદારે તમામ તાત્વિક હકીકતોનું કથન કરવું ફરજિયાત છે. અન્ય શબ્દોમાં કહીએ તો, દાવામાં સફળ થવા માટે અરજદારે કથન કરવું અને સાબિત કરવું આવશ્યક છે.

સંહિતાના પરિશિષ્ટ એ ના નમૂના ૪૭ અને ૪૮

૧૧. શ્રી કે. પરાસરન, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે અમને સંહિતાના પરિશિષ્ટ એ ના ફોર્મ નં. ૪૭ અને ૪૮, જે વિશિષ્ટ પાલન માટેના દાવા સાથે સંબંધિત છે, તે તરફ દોરી જઈ રજૂઆત કરી કે, કારણ કે વિશિષ્ટ પાલનના રાહત માટે કરવામાં આવેલા દાવા અંગે તે ફોર્મો વૈધાનિક સ્વરૂપના છે, તેથી અદાલતે સંતોષ માનવો આવશ્યક છે કે વાદપત્રમાં દાવાનું કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું છે. ઓર્ડર ૭ નિયમ ૧૧(એ) અને ૧૧(ડી) ના પરિપ્રેક્ષ્યમાં, અદાલતે એ બાબતે સંતોષ માનવો પડે કે વાદપત્રમાં દાવાનું કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું છે અને કોઈ કાયદાથી તે પ્રતિબંધિત હોવાનું જણાતું નથી. વૈધાનિક ફોર્મોમાં કરારની તારીખનો ઉલ્લેખ કરવો આવશ્યક રાખવામાં આવ્યો છે જેથી તે મર્યાદાથી પ્રતિબંધિત હોવાનું જણાતું નથી તે પ્રતિબિંબિત થાય. તે ઉપરાંત, વિશિષ્ટ પાલન માટેના દાવામાં પ્રતિવાદી દ્વારા, અથવા માલિક દ્વારા તેના હિતમાં કરવામાં આવેલા મુખત્યારનામા દ્વારા યોગ્ય રીતે અધિકૃત કરાયેલ વ્યક્તિ દ્વારા, કરાર થયેલો હોવો જોઈએ.

૧૨. હાલના કેસમાં, ચોક્કસ અમલ માટે હુકમનામું મેળવવા પ્રતિવાદી-પ્રતિઉત્તરદાતા વાદીને એ સાબિત કરવું જરૂરી છે કે તેની તરફેણમાં અમલમાં રહેલો કરાર અસ્તિત્વમાં છે અને બીજા પ્રતિવાદી પાસે પાવર ઓફ એટર્ની હેઠળ જરૂરી સત્તા છે. આદેશ ૭ નિયમ ૧૪ મુજબ, વાદીએ તે દસ્તાવેજો રજૂ કરવા પડે છે જેના પર કાર્યવાહીનું કારણ આધારિત છે; તેથી, જ્યારે તે દાવો રજૂ કરે ત્યારે તેને પાવર ઓફ એટર્ની રજૂ કરવી જરૂરી છે અને જો તે તેની કબજામાં ન હોય, તો તે કોની કબજામાં છે તે જણાવવું જરૂરી છે. હાલના કેસમાં, માત્ર વાદી અને બીજા પ્રતિવાદી વચ્ચેનો કરાર જ આદેશ ૭ નિયમ ૧૪(૧) હેઠળ દાવા સાથે દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. અપીલકર્તા તરફે હાજર વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે યોગ્ય રીતે દર્શાવ્યું છે કે, જો પાવર ઓફ એટર્ની તેની કબજામાં ન હોય, તો તે નોંધાયેલ દસ્તાવેજ હોવાથી તેની નોંધણીની નકલ તેણે દાખલ કરવી જોઈતી હતી. પાવર ઓફ એટર્નીની નોંધણીની નકલ પણ દાખલ ન કરવા અંગે કોઈ એવું સ્પષ્ટીકરણ આપવામાં આવ્યું નથી. આદેશ ૭ નિયમ ૧૪(૨) હેઠળ પાવર ઓફ એટર્ની કોની કસ્ટડીમાં છે તે સમજાવવાના બદલે, વાદીએ માત્ર ‘નિલ’ એવું લખ્યું છે. તે સ્પષ્ટ રીતે આદેશ ૭ નિયમ ૧૪(૨)ના અનુપાલનના અભાવને દર્શાવે છે.

૧૩. વિવાદને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે વાદપત્રમાં કરાયેલા તમામ કથનોનું અવલોકન કર્યું છે. વાદપત્રના પરિચ્છેદ ૪ માં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે ૧લા પ્રતિવાદીના કરારધારક તરીકે રજા પ્રતિવાદીએ તેમજ ૧લા પ્રતિવાદીના નોંધાયેલ પાવર ઓફ એટર્નીધારક તરીકે વેચાણનો કરાર કર્યો હતો. અમારા શ્રેષ્ઠ પ્રયત્નો છતાં, “કરારધારક” તરીકે ઉલ્લેખિત દસ્તાવેજો કયા છે તે

દર્શાવતી કોઈ વિગતો અમને મળી શકી નથી. અમે આથી સંતોષ પામીએ છીએ કે ન તો તે દસ્તાવેજો વાદપત્ર સાથે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને ન તો તેમની શરતો વાદપત્રમાં દર્શાવવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત બે દસ્તાવેજોને દાવો દાખલ કરવાના કારણના ભાગરૂપે વાદપત્રનો ભાગ ગણવા યોગ્ય હતા. આ સુસ્થાપિત કાનૂની સિદ્ધાંત છે કે જ્યાં કોઈ દસ્તાવેજના આધારે દાવો લાવવામાં આવે છે અને તેની શરતો વાદપત્રમાં દર્શાવવામાં આવતી નથી, પરંતુ વાદપત્રમાં તેનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવે છે, ત્યાં એવો દસ્તાવેજ ઉલ્લેખ દ્વારા વાદપત્રમાં સમાવવામાં આવેલ ગણાય છે. આ સ્થિતિ યુ.એસ. સશિધરન વિ. કે. કરુણાકરણ અને અન્ય (૧૯૮૯) ૪ એસ.સી.સી. ૪૮૨ અને મનોહર જોષી વિ. નિતિન ભાઉરાવ પાટીલ અને અન્ય (૧૯૯૬) ૧ એસ.સી.સી. ૧૬૯ માં પુનરોચ્ચારિત કરવામાં આવી છે.

૩.૫. ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને અને ઉપરોક્ત નિર્ણયો પર આધાર રાખીને અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી છે કે મૂળ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ અંગે દાવાપત્રનો અસ્વીકાર યોગ્ય નથી, તેથી હાલની અપીલ મંજૂર થવા પાત્ર છે.

૪. બીજી તરફ, પ્રતિવાદીઓ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી શુક્લાએ વિવાદિત આદેશને, જે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે પસાર કર્યો છે, તેનો સમર્થન કર્યો છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે સર્વોચ્ચ અદાલતના વિવિધ નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યા બાદ વિવાદિત આદેશ પસાર કર્યો છે, તેથી આ અદાલતે તેમાં કોઈ હસ્તક્ષેપ કરવાની જરૂર નથી. પ્રતિવાદીઓના વિદ્વાન વકીલ

દ્વારા વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે આ અરજી એ આધારે મંજૂર કરી છે કે મૂળ પ્રતિવાદી નં.૩ વિરુદ્ધ કોઈ હુકમનામું માંગવામાં આવ્યું નથી અને તેની વિરુદ્ધ કોઈ દાવો દાખલ કરવાનું કારણ પ્રગટ થતું નથી. તેથી, મૂળ પ્રતિવાદી નં.૩ વિરુદ્ધનો દાવો ચલણપાત્ર નથી. પ્રતિવાદીઓના વિદ્વાન વકીલની વધુ દલીલ એવી છે કે જ્યારે કોઈ તૃતીય પક્ષ વિરુદ્ધ દાવાપત્રમાં કોઈ રાહત માંગવામાં આવી નથી, ત્યારે સી.પી.સી.ના ઓર્ડર ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળ દાવાપત્ર નામંજૂર કરી શકાય છે.

૪.૧. પોતાની દલીલોને સમર્થન આપવા માટે, પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે (૨૦૦૯) ૧૬ એસીસી ૨૭૪માં એહવાલિત પ્રેમ નાથ મોટર્સ લિમિટેડ વિ. અનુરાજ મિતલના પ્રકરણમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર મૂક્યો, ખાસ કરીને ઉક્ત નિર્ણયનો ફ્કરો નં. ૭, જે નીચે મુજબ છે:—

૭. કરાર અધિનિયમની કલમ ૨૩૦ સ્પષ્ટ રીતે દર્શાવે છે કે વિરુદ્ધ કરારના આધીન, જાહેર કરાયેલા મુખ્ય માલિકના કૃત્યો માટે પ્રતિનિધિ જવાબદાર નથી. એવો કોઈ વિરુદ્ધ કરાર રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી. સમાન મુદ્દો આ અદાલતે મરીન કન્ટેનર સર્વિસિસ સાઉથ (પી) લિ. વિ. ગો ગો ગાર્મેન્ટ્સ માં વિચાર્યો હતો, જેમાં ગ્રાહક સંરક્ષણ અધિનિયમ હેઠળ પસાર કરાયેલ સમાન આદેશ આ અદાલતે રદ કર્યો હતો. એવો નિર્ધાર કરવામાં આવ્યો હતો કે કલમ ૨૩૦ના બળે, જ્યારે મુખ્ય માલિકનો ખુલાસો કરવામાં આવ્યો હોય ત્યારે પ્રતિનિધિ સામે દાવો ચલાવી શકાય નહીં. આવો જ

અભિપ્રાય આ અદાલતની ત્રણ-ન્યાયાધીશોવાળી ખંડપીઠ દ્વારા સિવિલ અપીલ નં. ૬૬૫૩ / ૨૦૦૫, જે એસએલપી (સી) નં. ૧૯૫૬૨ / ૨૦૦૪ માંથી ઊભી થઈ હતી, તેમાં પણ વ્યક્ત કરવામાં આવ્યો હતો.

૪.૨. પ્રતિવાદી તરફના વિદ્વાન વકીલે પણ દિલ્હી વડી અદાલતના મેસર્સ એસ ઇનોવેટર્સ પ્રા. લિ. વિ. હેવલેટ પેકાર્ડ ઇન્ડિયા સેલ્સ પ્રા. લિ. અને અન્યના મામલામાં આપેલા, ૨૦૧૩ એક્સએડી (દિલ્હી), ૧૦૪માં અહેવાલિત નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે. ઉક્ત નિર્ણયનો ફરો ક્રમાંક ૪ નીચે મુજબ છે:-

“૪. એ સારી રીતે સ્થિર થયેલું છે કે સી.પી.સી.ના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ ને સી.પી.સી.ના આદેશ ૧ નિયમ ૧૦ સાથે વાંચી કરવામાં આવેલી અરજીનો નિર્ણય કરતી વખતે અરજપત્રમાં કરવામાં આવેલા કથનોને ડિમરના ધોરણે વાંચવા પડે. સમગ્ર અરજપત્રમાં પ્રતિવાદી નં. ૩ વિરુદ્ધ કરાયેલા એકમાત્ર કથનો એ છે કે પ્રતિવાદી નં. ૩ અધિકૃત વિતરણકાર છે અને એચ.પી. કંપનીના ઉત્પાદનો પુરા પાડ્યા હતા, પ્રતિવાદી નં. ૩એ અરજદારને ૨૧૫ એચ.પી. લેપટોપના બદલે ૧૨૭૮ એચ.પી. લેપટોપ પહોંચાડ્યા, બાકીના ૯૯ લેપટોપ પહોંચાડ્યા નહોતા અને અંતે ઘણાં સમજાવટ બાદ ૨૩મી નવેમ્બર, ૨૦૧૧ના રોજ પ્રતિવાદી નં. ૩ના પ્રતિનિધિ દ્વારા ૧૨૭ એચ.પી. લેપટોપ પાછા

ઉઠાવી લેવાયા હતા. સ્વીકાર્ય રીતે અરજદાર અને પ્રતિવાદી નં. ૩ વચ્ચે કોઈ કરારસંબંધિત જોડાણ નથી. વધુમાં, સ્વીકાર્ય રીતે પ્રતિવાદી નં. ૩ પ્રતિવાદી નં. ૧ કંપનીનો એજન્ટ છે, તેનો અધિકૃત વિતરણકાર/પુરવઠાકર્તા છે. આ કથનોના પ્રકાશમાં જોવાનું છે કે પ્રતિવાદી નં. ૩ આવશ્યક પક્ષકાર છે કે નહીં. ભારતીય કરાર અધિનિયમની કલમ ૨૩૦ (ટૂંકમાં ‘કરાર અધિનિયમ’) નીચે મુજબ જોગવાઈ કરે છે:—

૨૩૦. એજન્ટ મુખ્ય માલિકની તરફેથી કરાયેલા કરારોને વ્યક્તિગત રીતે અમલમાં મૂકી શકતો નથી અને તેનાથી વ્યક્તિગત રીતે બંધાયેલો પણ થતો નથી. તે અંગે વિપરીત કોઈ કરાર ન હોય તો, એજન્ટ પોતાના મુખ્ય માલિકની તરફેથી પોતાના દ્વારા કરવામાં આવેલ કરારોને વ્યક્તિગત રીતે અમલમાં મૂકી શકતો નથી, અને તેનાથી વ્યક્તિગત રીતે બંધાયેલો પણ થતો નથી. વિપરીત કરાર હોવાની અનુમાનધારણા.— આવો કરાર નીચેના કિસ્સાઓમાં અસ્તિત્વમાં હોવાનું અનુમાન કરવામાં આવશે:—

(૧) જ્યાં વિદેશમાં નિવાસ કરતાં વેપારી માટે માલના વેચાણ અથવા ખરીદી માટે કરાર એજન્ટ દ્વારા કરવામાં આવે છે;

(૨) જ્યાં એજન્ટ પોતાના મુખ્યનું નામ જાહેર કરતો નથી.

(૩) જ્યાં મુખ્યકર્તા, ભલે જાહેર કરવામાં આવ્યો હોય, છતાં તેની વિરુદ્ધ દાવો ચલાવી શકાય નહીં.

૪.૩. અંતે, તેમણે એ.આઈ.આર. ૧૯૯૯ બૉમ્બે ૪૦૧ માં અહેવાલિત મિડલેન્ડ ઓપરસીઝ વિ. એમ.વી. “સી.એમ.બી.ટી. ટાના” અને અન્યના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર મૂક્યો. ઉક્ત નિર્ણયના પરિચ્છેદ ક્રમાંક ૬ અને ૭ નીચે મુજબ વાંચાય છે:—

“૬. આ સ્પીકારેલ હકીકતોના આધારે, જેઓ વાદીઓએ પોતે જ વાદપત્રમાં રજૂ કરી છે, નિર્ધારણ માટે ઉભો થતો પ્રશ્ન એ છે કે માત્ર રમા પ્રતિવાદીઓ માટે અને તેમની તરફે એજન્ટ તરીકે કાર્ય કરનાર રમા પ્રતિવાદીઓ સામે કોઈ દાવો દાખલ કરવાનું કારણ ઉપજ્યો છે કે નહીં. મુખ્યપક્ષની તરફે કરાયેલા કરારોને એજન્ટ વ્યક્તિગત રીતે અમલમાં મૂકી શકતો નથી અને તેનાથી વ્યક્તિગત રીતે બંધાયેલ પણ થતો નથી. સામાન્ય રીતે, પોતાના મુખ્યપક્ષના નામે કરાર કરનાર એજન્ટ સામે એવા કરારોના આધારે દાવો ચલાવી શકાય નહીં. આવી પરિસ્થિતિમાં એજન્ટને પોતાના

નામે દાવો કરવાની પણ હકદારી નથી. આ સ્થિતિ કરાર અધિનિયમની કલમ ૨૩૦ માંથી સ્પષ્ટ થાય છે, જે આ મુજબ છે:

૨૩૦. મુખ્યપક્ષની તરફે કરાયેલા કરારોને એજન્ટ વ્યક્તિગત રીતે અમલમાં મૂકી શકતો નથી કે તેનાથી બંધાયેલ થતો નથી. તે બાબતનો વિરુદ્ધ કોઈ કરાર ન હોય તો, એજન્ટ પોતાના મુખ્યપક્ષની તરફે પોતાના દ્વારા કરવામાં આવેલા કરારોને વ્યક્તિગત રીતે અમલમાં મૂકી શકતો નથી અને તેનાથી વ્યક્તિગત રીતે બંધાયેલ પણ થતો નથી.

વિરુદ્ધ કરાર હોવાનું અનુમાન.

નીચે દર્શાવેલ કેસોમાં એવો કરાર અસ્તિત્વમાં હોવાનું અનુમાન કરવામાં આવશે:—

(૧) જ્યાં વિદેશમાં નિવાસ કરતાં વેપારી માટે માલના વેચાણ અથવા ખરીદી માટે એજન્ટ દ્વારા કરાર કરવામાં આવ્યો હોય;

(૨) જ્યાં એજન્ટ પોતાના મુખ્યના નામનો ખુલાસો કરતો નથી.

(૩) જ્યાં મુખ્ય, જાહેર કરાયેલ હોવા છતાં, તેની સામે દાવો માંડી શકાય નહીં.”

તે સ્પષ્ટ થાય છે કે મુખ્ય પક્ષકાર જાહેર કરાયેલ છે અને તેને રમા પ્રતિવાદી તરીકે પક્ષકાર બનાવવામાં આવ્યો છે. વધુમાં, દાવાપત્રમાં આ બાબત સ્વીકારવામાં આવી છે કે ઉમો પ્રતિવાદી રમા પ્રતિવાદીના એજન્ટ તરીકે કાર્ય કરતો હતો અને કન્ટેનર ઉમા પ્રતિવાદીએ રમા પ્રતિવાદીની તરફેથી સ્વીકાર્યું હતું. આ પરિસ્થિતિમાં, જ્યાં મુખ્ય પક્ષકાર જાહેર કરાયેલ છે અને તેને પ્રતિવાદી નં. ૨ તરીકે પક્ષકાર બનાવવામાં આવ્યો છે, ત્યાં પ્રતિવાદી નં. ૨ના માત્ર એજન્ટ એવા ઉમા પ્રતિવાદીઓ સામે કોઈ સ્વતંત્ર દાવો ઉભો થતો નથી. સમગ્ર દાવાપત્રમાં એટલું પણ ક્યાંય કહેવાયું નથી કે ઉમા પ્રતિવાદીઓએ રમા પ્રતિવાદીથી સ્વતંત્ર રીતે કાર્ય કર્યું હતું, અથવા કે કન્ટેનર ઉમા પ્રતિવાદીઓએ પોતાની જાતની હિસ્સેદારીમાં સ્વીકાર્યું હતું, અથવા કે ઉમા પ્રતિવાદીઓએ કરાર કરતી વખતે ઉક્ત કરાર હેઠળ કોઈ વ્યક્તિગત જવાબદારી સ્વીકારી હતી.

૭. વાદીઓનો દાવો ડર્બન ખાતે માલગ્રાહકોને વાદીઓનો માલ ધરાવતા કન્ટેનરની અપ્રાપ્તિ પર આધારિત છે, જેનો આક્ષેપ મુજબ

સંબંધ બેદરકારી અને વહન-કરારના ભંગ સાથે છે. અધિનિયમની કલમ ૨૩૦ હેઠળ, એજન્ટ સામે દાવો દાખલ કરી શકાય તે પહેલાં, એવી દલીલ કરવી અને દર્શાવવું આવશ્યક છે કે મુખ્યકર્તા અજ્ઞાત છે અને જે કરારના ભંગ અંગે દાવો કરવામાં આવ્યો છે તે કરાર એજન્ટે વ્યક્તિગત રીતે કરાર કર્યો હોય તેવી રીતે કર્યો હતો. જ્યાં કરાર નામિત અને જાહેર થયેલ વિદેશી મુખ્યકર્તાની તરફેથી કાર્યરત એજન્ટ દ્વારા કરવામાં આવે છે, ત્યાં એજન્ટ સામે વ્યક્તિગત રીતે દાવો ચલાવી શકાય નહીં તેમજ તેને વ્યક્તિગત રીતે જવાબદાર ઠેરવી શકાય નહીં. તેથી, વાદપત્રમાં કરાયેલ દલીલોમાંથી પૂરતું સ્પષ્ટ થાય છે કે ૩ રા પ્રતિવાદીઓ સામે કોઈ દાવાહેતુ ઊભો થયો નથી અને ૩ રા પ્રતિવાદીઓ વિરુદ્ધ દીવાની પ્રક્રિયા સંહિતાના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળ વાદપત્ર નામંજૂર થવા પાત્ર છે.

૪.૪. ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને અને ઉપરોક્ત નિર્ણયો પર આધાર રાખીને, પ્રતિવાદીઓના વિદ્વાન વકીલે આગ્રહ કર્યો કે આ અદાલત આ અપીલ નામંજૂર કરે અને વિદ્વાન એકલ ન્યાયમૂર્તિના આદેશને પુષ્ટિ આપે.

૫. અમે બંને પક્ષોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે અને નોંધ પર રહેલી સામગ્રીનું પરિદર્શન કર્યું છે. પક્ષકારો દ્વારા કરવામાં આવેલી પરસ્પર વિરોધી

રજૂઆતો પર વિચાર કરતાં પહેલાં, એ નોંધવું આવશ્યક છે કે દીવાની કાર્યવાહી સંહિતાના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળની અરજીનો મૂળ વાદી દ્વારા વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો અને તેણે ઉક્ત અરજીમાં પોતાનું જવાબી સોગંદનામું દાખલ કર્યું છે. ઉક્ત જવાબી સોગંદનામાના પરિષ્કેદ ક્રમાંક ૨ અને ૩ માં, વાદીએ નીચે મુજબ કથન કર્યું છે:—

“૨. હું કહું છું કે ઉપરોક્ત ચેમ્બર સમન્સ ભ્રમિત કલ્પના પર આધારિત છે અને નાગરિક પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૦૮ ના આદેશ ૭, નિયમ ૧૧ હેઠળ અરજદાર/પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ સંબંધે, આક્ષેપિત કારણોસર કે અન્ય કોઈપણ રીતે, વાદપત્ર નામંજૂર થઈ શકે તેમ નથી. આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ તેવા કેસોમાં લાગુ પડે છે જ્યાં તે પક્ષકાર વિરુદ્ધ, જેના સામે રાહતો માંગવામાં આવી હોય, કોઈ દાવાકારણ પ્રગટ થતું નથી અને પરિણામે વાદપત્ર નામંજૂર થવા પાત્ર બને છે. પરંતુ વર્તમાન કેસમાં પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ વિરુદ્ધ કોઈ રાહત માંગવામાં આવી નથી અને તેથી પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ વિરુદ્ધ કોઈ દાવાકારણ પ્રગટ કરવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી. આ પરિસ્થિતિમાં, ઉપરોક્ત ચેમ્બર સમન્સ ભ્રમિત કલ્પના પર આધારિત છે અને નાગરિક પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૦૮ ના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળ પોષણપાત્ર નથી અને તે ખર્ચ સાથે ફગાવી દેવા પાત્ર છે.

૩. ઉપરોક્ત બાબતોને બાધ પહોંચાડ્યા વિના, હું કહું છું કે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ દાવામાં યોગ્ય પક્ષકાર છે, જેણીની હાજરી દાવામાં સંકળાયેલા પ્રશ્નનો અસરકારક અને સંપૂર્ણ રીતે નિરાકરણ કરવા માટે આવશ્યક છે. દાવાપત્રનો કર્તા-ધર્તા વાદી છે અને વાદીને જે પક્ષકારોને પ્રતિવાદી તરીકે જોડવા જરૂરી લાગે તેવા પક્ષકારોને જોડવાનો અધિકાર છે. દાવાપત્રના વાચનથી જેમ જોઈ શકાય છે તેમ, પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩, વિદેશી મુખ્યકારોના એજન્ટ તરીકે, જેઓનું ભારતમાં પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ સિવાય અન્ય કોઈ વ્યાવસાયિક સ્થળ નથી, વિવાદોમાં સીધો હિત ધરાવે છે અને તેની હાજરી દાવામાં ઉદ્ભવતા પ્રશ્નોના અસરકારક નિરાકરણમાં અદાલતને સહાય કરશે.”

૬. ઉપરોક્તને ધ્યાનમાં લેતાં, અપીલકર્તાના વિંદ્ધાન વકીલ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલો તર્ક સ્વીકારવા યોગ્ય છે, કારણ કે મૂળ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ વિરુદ્ધ કોઈ દાવો કરવામાં આવ્યો નથી અને તેના સંદર્ભમાં દાવાપત્ર નામંજૂર કરવાની કોઈ શક્યતા નહોતી. તેથી, વર્તમાન અપીલકર્તા વિરુદ્ધ દાવાપત્રનું નામંજૂર કરવું તો પ્રશ્નાતીત છે. તે ઉપરાંત, વિવાદના તમામ તબક્કાઓમાં મૂળ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ સંકળાયેલો હતો તે હકીકતને જોતા, દાવામાં સામેલ પ્રશ્નોનું અસરકારક અને સંપૂર્ણ નિરાકરણ કરવા માટે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ની હાજરી આવશ્યક છે. તેથી,

અમે માનીએ છીએ કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે આ નિરીક્ષણ સાથે ઓ.જે. અરજી મંજૂર કરીને ભૂલ કરી છે કે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ વિરુદ્ધ કોઈ રાહત માગવામાં આવી નથી અને તેથી ઉક્ત પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ કોઈ કાર્યકારણ દર્શાવવાનો પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી. અમારા મત મુજબ, જો પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ને દાવામાં તેની જોડણીથી વ્યથા હોય, તો દીવાની કાર્યવાહી સંહિતાના આદેશ ૧ નિયમ ૧૦(૨) હેઠળ અરજી કરવાનું ઉપાય પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ને ઉપલબ્ધ છે. નોંધવા યોગ્ય છે કે મૂળ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ દાવામાં હાજર રહ્યો હતો અને તેણે ૧૮.૧૦.૨૦૦૨ના રોજ પોતાનું લેખિત જવાબ રજૂ કર્યું હતું. તેમ છતાં, ઉક્ત લેખિત જવાબમાં એવો કોઈ આક્ષેપ લેવામાં આવ્યો નહોતો કે મૂળ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ યોગ્ય અને/અથવા આવશ્યક પક્ષકાર નથી અને તેને દાવામાં પ્રતિવાદી તરીકે જોડવાની આવશ્યકતા નથી. જોકે, લગભગ દોઢ વર્ષ બાદ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩એ દીવાની સંહિતાના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧(એ) હેઠળ અરજી દાખલ કરી હતી.

૭. પ્રસ્તુત મામલાના ઉપરોક્ત પાસાઓનો વિચાર કરીને તથા અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વકીલે આધાર રાખેલ નિર્ણયો માં સર્વોચ્ચ અદાલતે પ્રતિપાદિત કરેલ સિદ્ધાંતનો પણ વિચાર કરીને, અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે હાલની અપીલ મંજૂર થવા પાત્ર છે.

૮. પ્રતિવાદીઓ તરફે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધારરૂપ ગણાવવામાં આવેલ નિર્ણયો હાલના કેસના તથ્યો પર લાગુ પડતા નથી, કારણ કે ઉલ્લેખિત નિર્ણયોમાં દાવો દાખલ કરવાનું કારણ અસ્તિત્વમાં છે, જ્યારે હાલના કેસમાં મૂળ પ્રતિવાદી નં.૩ વિરુદ્ધ દાવો દાખલ કરવાનું કારણ અસ્તિત્વમાં નથી.

૯. પૂર્વોક્ત કારણોસર, હાલની અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે. તદનુસાર, વિદ્વાન એકલ ન્યાયમૂર્તિ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ પડકારાયેલ આદેશ આથી રદ કરવામાં આવે છે.

(કે.એસ. ઝવેરી, ન્યાયમૂર્તિ)

(એ.જી. ઉરાઈઝી, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.